

Wysokie Mazowieckie, dnia 13 czerwca 2025 r.

SPRAWOZDANIE

z kontroli legalności przyjęcia i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi w Domu Pomocy Społecznej w Kozarzach, przestrzegania ich praw i warunków, w jakich przebywają przeprowadzonej w dniu 05 czerwca 2025 r. na podstawie ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2024.917 t.j.)

W dniu 05 czerwca 2025 r., działając z upoważnienia Prezesa Sądu Okręgowego w Łomży, w Domu Pomocy Społecznej w Kozarzach, przeprowadziłam kolejną kontrolę legalności przyjęcia i przebywania w ww. placówce osób z zaburzeniami psychicznymi oraz warunków, w jakich osoby te przebywają i przestrzegania ich praw. Kontrola objęła okres od 01 stycznia 2024 r. do 31 grudnia 2024 r. Dyrektor DPS Marek Karolewski został zawiadomiony o terminie kontroli.

Kontrola, zgodnie z art. 43 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, była prowadzona przez:

1. badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do szpitala psychiatrycznego i domu pomocy społecznej oraz przebywania w tych podmiotach osób z zaburzeniami psychicznymi;
2. badanie prawidłowości stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;
3. badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego lub rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, z uwzględnieniem danych utrwalonych za pomocą urządzeń monitorujących;
4. badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
5. badanie współdziałania kontrolowanego podmiotu z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi;
6. badanie prawidłowości i terminowości załatwiania skarg i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w kontrolowanym podmiocie;
7. kontakt bezpośredni z osobami z zaburzeniami psychicznymi przebywającymi w kontrolowanym podmiocie;

8. wydawanie zaleceń pokontrolnych oraz sprawdzanie prawidłowości i terminowości ich realizacji;
9. podejmowanie innych czynności zmierzających do usunięcia uchybień i zapobiegania ich powstawaniu.

W 2024 r. do DPS w Kozarzach przyjęto 13 nowych osób, 9 osób zmarło, 3 osoby zostały przeniesione do innych placówek, jedna osoba powróciła do rodziny. Na dzień 31 grudnia 2024 r. w placówce przebywało 120 mieszkańców. Mieszkańcy są w wieku od 22 do 88 lat, w tym 42 kobiety i 78 mężczyzn. W wieku od 18 do 39 lat jest 17 mieszkańców, w wieku od 40 do 59 lat - 49 mieszkańców, w wieku od 60 do 74 lat - 38 mieszkańców, w wieku od 75 do 79 lat - 12 mieszkańców, w wieku ponad 80 lat - 4 mieszkańców.

W DPS w Kozarzach na koniec 2024 r. 65 mieszkańców było ubezwłasnowolnionych całkowicie, 2 osoby ubezwłasnowolnione częściowo, 6 mieszkańców miało ustanowionego kuratora do pomocy w prowadzeniu wszelkich spraw. W pełni praw jest 53 mieszkańców. 22 osoby mają schorzenia psychiczne. Opiekunami prawnymi są członkowie rodziny osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie oraz osoby niespokrewnione, w tym pracownicy DPS. Kuratorami osób częściowo ubezwłasnowolnionych i niepełnosprawnych są pracownicy DPS.

W trakcie wizyty przeprowadziłam rozmowę z niektórymi mieszkańcami DPS w Kozarzach. Część osób jest bardzo kontaktowa, z częścią nie można nawiązać logicznego kontaktu z uwagi na ich schorzenia. Tak jak podczas poprzednich kontroli nie zgłaszali oni żadnych skarg, uwag, zastrzeżeń odnośnie sprawowanej nad nimi opieki, warunków bytowych w placówce. Ponownie można było zaobserwować, że z dużym zaufaniem i sympatią odnoszą się do Dyrektora Marka Karolewskiego i pracowników DPS. Widać, że ich zachowania są spontaniczne i szczere. Podczas wizyty część mieszkańców korzystała z posiłków na świeżym powietrzu, widać było, że stanowi to dla nich przyjemność. Część mieszkańców przebywała na sali terapii zajęciowej, gdzie wykonywali prace artystyczne. Tak jak podczas poprzednich kontroli widać, że jest to dla nich ogromna radość i satysfakcja z samodzielnie wykonanych prac. Pracownia jest bogato i atrakcyjnie wyposażona, dzięki czemu mieszkańcy mogą ciekawie i pożytecznie spędzać czas, rozwijać swoje talenty i hobby.

Wszystkie osoby przebywające w DPS mają założone teczki osobowe i dokumentację medyczną. Zapoznałam się z aktami osobowymi m. in. M.G., P.Z., D.J., N.A., Z.M., S.N. oraz z dokumentacją medyczną, m. in. M.P., M.M., Z.D., T.C., P.Z., N.K., J.G., T.K. Nie stwierdziłam żadnych uchybień w prowadzeniu dokumentacji. Dokumentacja stanowiąca podstawę przyjęcia do placówki i przebywania w niej osób z zaburzeniami psychicznymi

jest prowadzona prawidłowo. Mieszkańcy placówki umieszczani są w niej na podstawie orzeczenia sądu lub decyzji administracyjnej. Osoby z zaburzeniami psychicznymi, zgodnie z ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, przechodzą okresowe badania stanu zdrowia psychicznego w zakresie uzasadniającym ich pobyt w domu pomocy społecznej.

W 2024 r. przymus bezpośredni nie był stosowany. W DPS znajduje się jednoosobowe, nowo wyremontowane pomieszczenie do izolacji, wyposażone w monitoring, umożliwiające nadzór nad osobą z zaburzeniami psychicznymi.

W kontrolowanym okresie świadczenia zdrowotne stwarzające podwyższone ryzyko dla pacjenta, których udzielenie wymaga zgody, określone w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 kwietnia 2012 r. (Dz.U. 2012.494) nie były stosowane.

Ograniczenie możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie art. 55 ust. 2a i nast. ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej w 2024 r. nie było stosowane. W DPS obowiązuje Zarządzenie w sprawie procedury dot. opuszczania terenu domu przez mieszkańców DPS w Kozarzach.

W Domu Pomocy Społecznej w Kozarzach prowadzony jest rejestr zdarzeń nadzwyczajnych, zgodnie z art. 55 c ustawy o pomocy społecznej. Prowadzone są również rejestry interwencji Policji i wezwań Pogotowia Ratunkowego.

Podczas kontroli stwierdziłam, że prawa osób przebywających w DPS są w dalszym ciągu przestrzegane. Mieszkańcy są zapoznawani ze swymi prawami i obowiązkami oraz dochodami. Mają oni regularny kontakt z Dyrektorem, który przyjmuje interesantów w wyznaczone dni. Regulamin Organizacyjny DPS w Kozarzach określa zakres praw i obowiązków mieszkańców. Mieszkańcy mają prawo m. in. do podmiotowego traktowania i partnerstwa ze strony personelu, własnej przestrzeni życiowej, posiadania własnych przedmiotów, uczestniczenia w działalności samorządu, przyjmowania odwiedzin, wyrażania opinii i poglądów. Mieszkańcy mają dostęp do opieki medycznej. Do DPS w Kozarzach przyjeżdża lekarz psychiatra oraz psycholog. W placówce w dalszym ciągu przyjmuje pacjentów lekarz rodzinny, zatrudnione są pielęgniarki oraz terapeuci. W DPS nadal działa Samorząd Mieszkańców, z którego wybierana jest Rada Mieszkańców. Rada Mieszkańców czuwa nad przestrzeganiem praw i obowiązków mieszkańców, współpracuje z Dyrektorem DPS. Z posiedzeń Rady Mieszkańców sporządzane są protokoły. Mieszkańcy DPS zgłaszają swoje potrzeby pracownikom

pierwszego kontaktu, pracownikom socjalnym lub kierownikom działów. Wszelkie prośby są rozpatrywane i załatwiane na bieżąco.

Warunki bytowe w zakładzie są nadal bardzo dobre, przy czym cały czas następują różnego rodzaju ulepszenia i udogodnienia. W dalszym ciągu, tak jak podczas poprzednich kontroli, widać kreatywność i zmysł organizacyjny Dyrektora DPS Marka Karolewskiego, jego bardzo duże zaangażowanie i nakład pracy w rozwój placówki i jej modernizację. Dom Pomocy Społecznej w Kozarzach uzyskuje darowizny w postaci m.in. żywności, pościeli. W placówce jest bardzo czysto, panuje w niej ład i porządek. Teren wokół budynku, zwłaszcza teren zielony, jest bardzo zadbane, przy czym cały czas następują różnego rodzaju ulepszenia i modernizacje. W 2024 r. wyremontowano generalnie dwa korytarze, wyremontowano generalnie 6 pokoi oraz dwie łazienki, wyremontowano izolatkę, salę terapii zajęciowej, pralnię, wykonano ogrodzenie oraz nasadzenia na nowej działce, wymieniono siatki w oknach przeciw owadom (ok. 100 sztuk), zakupiono odkurzacz piorący Karcher i 7 klimatyzatorów, rozpoczęto prace przy rozbudowie tarasu zewnętrznego. Pensjonariusze nadal mają do swojej dyspozycji szereg urządzeń terapeutycznych, bogato wyposażoną pracownię artystyczną, bibliotekę, salę gimnastyczną, kaplicę. W placówce są zwierzęta, m. in. kucyki, papugi, którymi zajmują się mieszkańcy, co stanowi niewątpliwie walor terapeutyczny. Pensjonariusze w dalszym ciągu mają zapewnione dobre, urozmaicone wyżywienie. Mogą również robić zakupy w sklepiku funkcjonującym na terenie placówki.

Dom Pomocy Społecznej w dalszym ciągu współpracuje z Sądem, opiekunami i kuratorami osób przebywających w placówce, inicjuje sprawy o ubezwłasnowolnienie mieszkańców. DPS współpracuje także z rodzinami tychże osób poprzez dbałość o kontakty rodziny z mieszkańcami, inicjowanie spotkań.

Mieszkańcy oraz ich opiekunowie, kuratorzy, osoby bliskie odwiedzające podopiecznych nie zgłaszają skarg na personel i warunki bytowe. Dyrektor DPS przyjmuje mieszkańców w sprawie skarg i wniosków. W placówce znajduje się skrzynka na skargi i wnioski mieszkańców. W okresie objętym kontrolą nie wpłynęła żadna skarga.

W DPS umieszczone są informacje odnośnie numerów alarmowych i instytucji stojących na straży praw człowieka i pacjenta - Rzecznik Praw Obywatelskich, Rzecznik Praw Pacjenta, Sędzia Sądu Rejonowego w Wysokiem Mazowieckiem, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Wysokiem Mazowieckiem, Podlaski Urząd Wojewódzki

Wydział Polityki Społecznej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowcu,
Prokuratura Rejonowa w Wysokiem Mazowieckiem.

Reasumując podczas kontroli nie stwierdziłam uchybień w funkcjonowaniu DPS w Kozarzach, ani zaniedbań pracowników placówki wobec osób w niej przebywających. Prowadzona dokumentacja również nie budziła zastrzeżeń. W związku z powyższym nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Justyna A. Kozłowska